

Azərbaycanın neft və qaz tarixindən maraqlı faktlar

Interesting facts from Azerbaijan oil and gas history

Интересные факты из истории нефти и газа Азербайджана

XVI asrin ayvalı

İran tarixçisi Əmin Əhməd ar-Razinin məlumatına görə, Bakı ətrafında 500-ə qədər neft çalası və quyu mövcud olmuş və onlardan ağ və qara neft hasil edilmişdir.

1594

Balaxanıdakı neft quyularının birində aşkar edilmiş daş üzərindəki yazıda 35 metr dərinliyində quyunun usta Allahyar Məmmədnur oğlu tərəfindən qazılıb istifadəyə verildiyi göstərilir.

According to an inscription discovered on a stone in one of the oil wells of the Balakhani area, a 35 meter deep well was dug and put into use by oilman Allahyar Məmmədnur.

На камне, обнаруженном в нефтяном колодце в Балаханы, указывается, что колодец глубиной в 35 метров в 1594 году вырыт мастером Аллахъяром Мамедпур оглы.

Early XVI century – according to the Iranian historian Amin Ahmad ar-Razi, there were up to 500 oil pits and wells around Baku for production of white and black oil.

1647

Türk səyyahı Övliya Çələbi Bakıda olmuş, buradakı neft mədənləri, çıxarılan neftin müxtəlif rənglərdə olmasına, neftin İранa, Orta Asiya-yaya, Türkiyəyə və Hindistana aparılması və gətirdiyi illik gəlir haqqında məlumat vermiş. Bakıda fəaliyyət göstərən neft şirkətlərini müfəssəl təsvir etmişdir.

Турецкий путешественник Овлия Челеби, посетивший Баку, указывает, что здесь добывается нефть разных цветов, которая отправляется в Иран, Среднюю Азию, Турцию и Индию, и сообщает о годовом доходе от этой торговли, подробно описывает нефтяные компании, работавшие в Баку.

1729

Rusyanın İrandakı səfirliyinin əməkdaşı və həkimi Ioann Lerkx Bakıya gəlmiş və Abşerondakı neft yataqlarını haqqında ətraflı məlumat verərək burada əsrlər boyu neftin hasil edildiyini, məişətdə və sənayedə yanacaq kimi geniş istifadə olunduğunu təsdiqləmişdir.

The employee and doctor of Russia's embassy in Iran, Ioann Lerkh visited Baku and recorded detailed information about the oil fields in Absheron, stating the facts that oil had been produced there for centuries and widely used as fuel in industry and households.

Сотрудник и врач посольства России в Иране Йохан Леркс дает подробную информацию о нефтяных залежах Абшерона, сообщая о том, что здесь веками добывается нефть и что она широко используется как топливо в быту и в промышленности.

1803

Dünyada ilk dəfə olaraq
bakılı Hacı Qasımbay
Mənsurbayov Bibiheybat
körfəzində, sahildən
18 və 30 metr aralıda iki
quyudan neft çıxarmağa
başlamışdır. Lakin birinci
dəniz mədəninin ömrü çox
qısa olmuşdur – 1825-ci
ilin güclü dəniz fırtnasına
quyuları məhv etmişdir.

For the first time in the
world, Haji Kasimbek
Mansurbekov from
Baku began offshore oil
production in Bibi Heybat
Bay from two wells located
18 and 30 m from the
shore. These offshore
fields ceased to exist in
1825 when a violent storm
destroyed the wells in the
Caspian Sea.

Впервые в мире бакинец
Гаджи Касымбек Мансур-
беков начинает морскую
до-бычу нефти в Биби-
Эйбатской бухте из двух
колодцев в 18 м и 30 м от
берега. Существование-пер-
вого морского промысла пре-
кратилось в 1825 г., когда
сильный шторм на Каспии
разрушил колодцы.

1837

Balaxanıda Nikolay
Voskoboinikovun nefta-
yrıma zavodu işə düşmüş-
dür. Dünyada ilk dəfə bu
zavodda neftin su buxarıyla
birlikdə distillasi üsul-
lu tətbiq edilir, neft işə
tabii qazın yandırılması
vasitəsilə qızdırılmışdır.

Nikolay Voskoboinikov's
oil refinery was launched
in Balakhani. For the first
time in the world, that
refinery applied the method
of distilling oil with steam
and heated oil by burning
natural gas.

В Балаханы начинает рабо-
ту нефтеперегонный завод
Николая Воскобойникова.
Здесь, впервые в мире, при-
меняется метод совмест-
ной дистилляции нефти и
пара, а нефть подогревается
сжиганием природного газа.

1847-1848

İlk dəfə olaraq
Bibiheybat və sonra Ba-
laxanı yataqlarında me-
chaniki üsulla qazıl-
mış quyulardan sənaye
əhəmiyyətli neft
almılmışdır.

Industrialy valuable oil
was for the first time
produced from wells
drilled through
application of mechanical
methods at the
Bibiheybat and, then, at the
Balakhani fields.

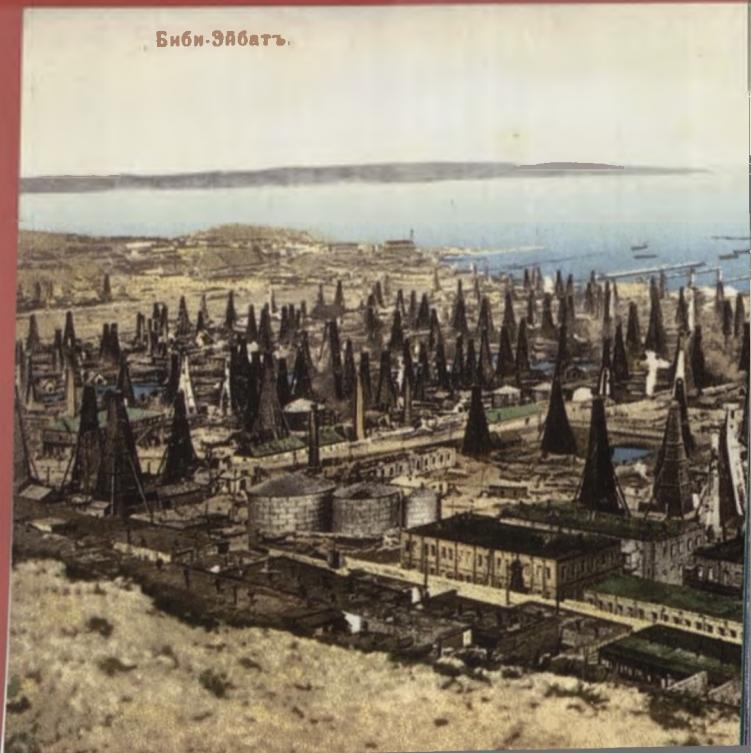
В Балаханы начинает рабо-
ту нефтеперегонный завод
Николая Воскобойникова.
Здесь, впервые в мире, при-
меняется метод совмест-
ной дистилляции нефти и
пара, а нефть подогревается
сжиганием природного газа.

1846

Биби-Эйбатъ.

Following the proposal made
by the member of the Head
office of Transcaucasia, Vasiliy
Semyonov, the world's first ex-
ploration well was drilled with
positive outcome in Baku and
Bibiheybat under the leadership
of major Alekseyev the director
of Baku oil fields.

В Баку, на Бибиэйбате, по пред-
ложению члена Главного управ-
ления Закавказского региона Ва-
силия Семёнова, под руково-
дством директора Бакинских не-
фтепромыслов майора Алексе-
ева, пробурена первая в мире раз-
ведочная скважина, получен положительный результат.

Dünyada ilk dəfə Bibiheybatda
Zaqafqaziya diyarı Baş
İdarəsinin üzvü olan
Vasili Semyonovun təklifi ilə
Bakı neft mədənlərinin
direktoru mayor Alekseyevin
rəhbərliyi altında sənaye üsulu
ilə 21 metr dərinlikdə kəşfiyyat
quyusu qazılmış, müsbət nəticə
vermişdir.

1859

Bakıda Dubinin qardaşlarının iri neftayırma zavodu istifadəyə verilmişdir. Zavodda əsasən ağ neft istehsal olunurdu.

Dubinin brothers' large oil refinery was launched in Baku. The refinery primarily produced white oil.

В Баку пущен в строй крупный нефтеперерабатывающий завод братьев Дубининых. Завод, в основном, занимается производством керосина.

1876

İlk dəfə olaraq dərinlik quyu nasosu tətbiq edilmişdir. Bu hadisə analoji avadanlığının ABŞ-da tətbiqindən 15 il qabaq baş vermişdir.

A deep well pump was applied for the first time. This event preceded by as many as 15 years the application of analogous equipment in USA.

Впервые был использован глубинный насос. Это событие произошло на 15 лет раньше, чем в США.

1872–1873

Xəzər dənizində taxta bərlərlə neft nəql edilmişdir.

Transportation of oil in wooden barges started in the Caspian Sea.

На деревянных баржах нефть начинает перевозиться по Каспию.

1877

Qızdırma məqsədi ilə işlənən ağ neftin nəql edilməsi üçün ilk metal gövdəli "Zərdüşt" paroxodu tikilib istifadəyə verilmişdir.

The first metal hull ship "Zoroastr" was built and used for transporting cerosene oil used for heating purposes.

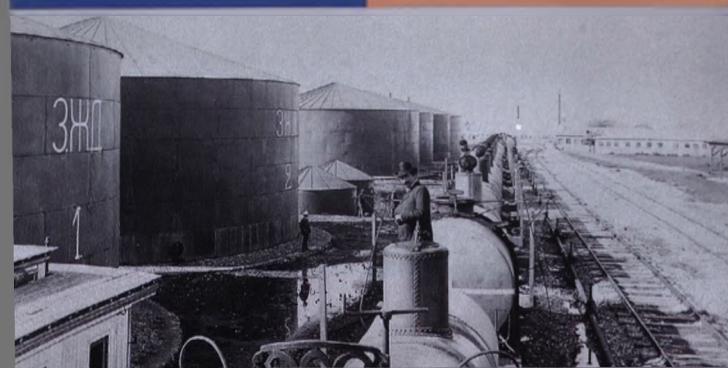
Керосин, используемый для отопления, впервые перевозится на пароходе с металлическим корпусом "Зороастр".

1878

"Nobel qardaşları" şirkətinin maliyyə vasaiti hesabına mədənlərlə neftçılara zavodlarını birləşdirən dəmir yolu tikintisinə başlanılmış və inşaat işləri 1879-cu ilin aprelində başa çatmışdır.

The construction of the railroad connecting oil fields with refineries was started at the expense of the "Nobel brothers" firm and completed in April of 1879.

Фирма «Братья Нобель» начинает строительство железнодорожного пути, соединяющего промыслы с нефтеперерабатывающими заводами.
Строительные работы завершаются в апреле 1879 года.

1883

May ayında Zaqafqaziya dəmir yolu Bakı-Batumi xətti işə salınır.

The Baku-Batumi segment of the Trans-Caucasian railroad was put to use in May.

В мае вводится в строй линия Баку-Батуми Закавказской железной дороги.

1885

Neft sənayesi tarixində ilk dəfə olaraq mühəndis Q.V. Alekseyev, Bakıda (S.M. Şibayevin zavodunda) yağı qudro nun krekinqi vasitəsilə benzİN və ağ neft istehsal edən sənaye miqyaslı kub qurğusunu İsləmiş və quraşdırmışdır.

For the first time in the history of the oil industry, the engineer G.V.Alekseyev developed and installed an industrial scale cubic plant which produced benzene and white oil through cracking residual tar at a Baku factory named after S.M.Shibayev.

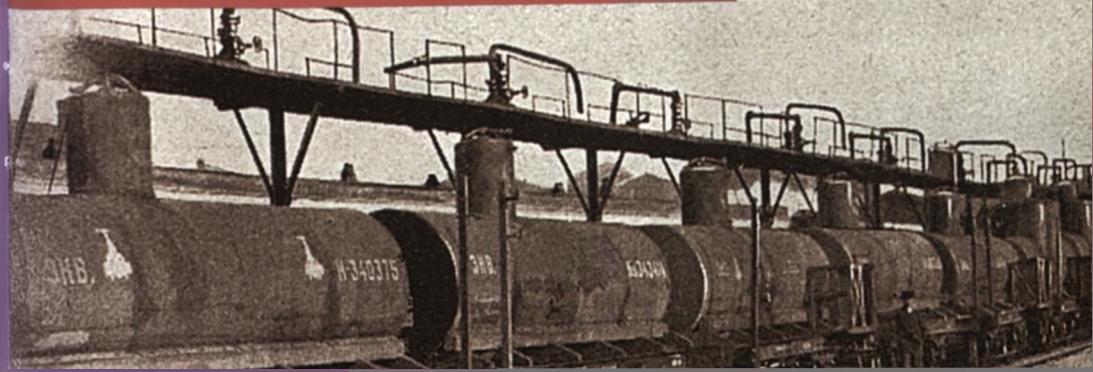
Инженер Г.В.Алексеев, впервые в истории нефтяной промышленности, в Баку (на заводе С.М.Шибайева), применил разработанную им промышленную кубовую установку для производства бензина и керосина.

"Nobel qardaşları" şirkəti tərəfindən dünyada ilk dəfə neftin və neft məhsullarının dəmir yolu sistemlərində daşınmasına başlanılmışdır.

For the first time in the world, Nobel Brothers began transporting crude oil and oil products in rail tanks.

Впервые в мире фирма «Братья Нобель» начала осуществлять перевозку нефти и нефтепродуктов в железнодорожных цистернах.

1881

1905

Balaxanıda dünya neft təcrübəsində ilk dəfə kompressor istismarı üsulu tətbiq edilmişdir.

For the first time in the world, the compressor application method was used in Balakhani.

Впервые в мировой практике, в Балаханы был использован метод компрессорной эксплуатации скважин.

1899–1901

Hasıl ounmuş neftin mütləq miqdarına görə Bakı neft sənayesi dünyada birinci yerə çıxır (illik hasilat 11,5 milyon ton, ABŞ-da 9,1 milyon ton).

In terms of the absolute volume of extracted oil, the Baku oil industry was ranked first in the world (producing 11.5 million tons per year, compared to the US, which was producing 9.1 million tons per year).

По абсолютному объему добываемой нефти бакинская нефтяная промышленность выходит на первое место в мире (11,5 млн. тонн нефти в год, в США – 9,1 млн. тонн в год).

1921

"Azərbaycan neft sanayesi" jurnalı nəşr olunmağa başlamışdır.

The publishing of the "Azerbaijan Oil Industry" journal started.

Начал издаваться журнал "Нефтяное хозяйство Азербайджана".

1920

Noyabrın 13-də Azərbaycan Politeknik İstítutu (indiki Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası) – Avropana və Asiyada neft sənayesinin bütün sahələri üçün mühəndis hazırlayan ilk ali məktəb açılmışdır.

On November 13, the Azerbaijan Polytechnic Institute (the current Azerbaijan State Oil Academy) was established as the Europe and Asia's first higher education facility producing engineers for all branches of the oil industry.

13 ноября был открыт Политехнический институт (ныне Азербайджанская Государственная Нефтяная Академия) – первый в Европе и Азии институт, выпускающий инженеров для всех отраслей нефтяной промышленности.

1923

Bakı mühəndisi Matvey Kapelyuşnikov dünyada ilk dəfə reduktorla təchiz olunmuş birpilləli turbobalta hazırlamış və sınaqdan keçirmişdir.

1924

Matvey Kapelyuşnikovun icad etdiyi turbobalta ilə Suraxanıda dünyada dərinliyi 600 metrə yaxın olan ilk neft quyuşu qazılmışdır.

Baku engineer Matvey Kapelyushnikov developed and tested a single-stage downhole turbodrill with a reducer – a world first.

Бакинский инженер Матвей Капелюшников впервые в мире разработал и испытал одноступенчатый турбобур с редуктором.

1929–1934

Bakıda Vladimir Şukhov, Matvey Kapelyuşnikov və Fətullabəy Rüstəmbayov tərəfindən boruşaklı krekinq qurğusu ixtira edilmişdir. Həmin qurğuda həyata keçirilən proses dünya neft tarixinə "soviet krekinqi" adı ilə düşmüşdür.

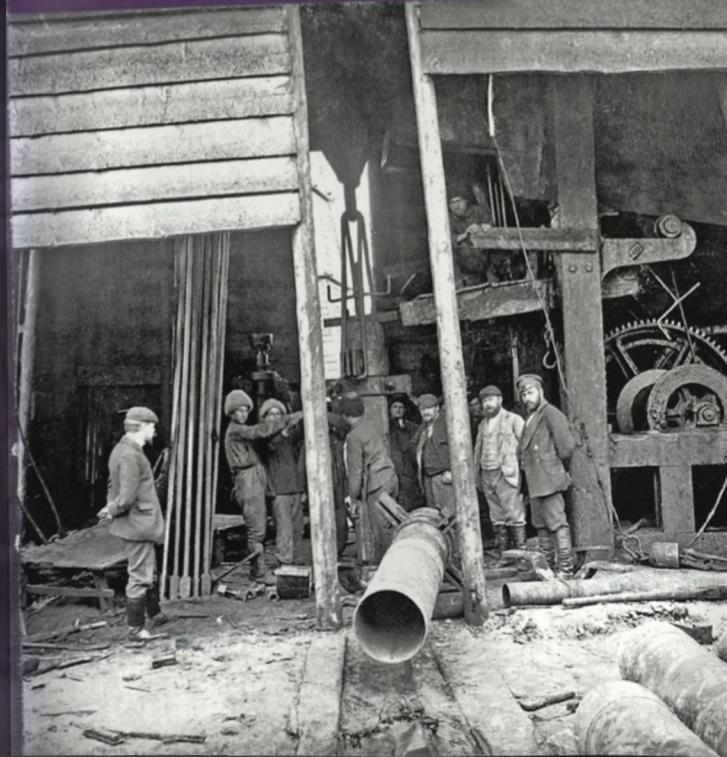
The world's first 600 m-deep oil well was drilled in Surakhani with the turbo-drill invented by Matvey Kapelyushnikov.

Турбобуром Матвея Капелюшникова в Сураханах пробурена первая в мире нефтяная скважина глубиной около 600 м.

In Baku, Vladimir Shukhov, Matvey Kapelyushnikov and Fatullabay Rustambayov invented a cracking unit to perform a process which was recorded in world's oil history as "Soviet cracking".

В Баку, Владимир Шухов, Матвей Капелюшников и Фатуллабек Рустамбеков изобрели трубчатую установку для крекинга нефти. Процесс, осуществляемый на этой установке, вошел в мировую нефтяную историю как "Советский крекинг".

1924

The world's first well (Well №71), built on wooden piles in the Bibiheybat Bay, produced offshore industrial oil.

Первая в мире скважина островного типа (№71), сооруженная на сваях в Бибиэйбатской бухте, дала промышленную нефть.

Dünyada ilk dəfə Bibiheybat körfəzində ada tipli və svaylar üzərində qurulmuş dəniz quyuşundan (№71) sənaye üsulu ilə neft alınmışdır.

1930

Bakıda ilk dəfə olaraq elektrik karotaj və qazmada əyriliyin ölçülməsi tətbiq edilmiş, həmcinin qazmanın əyriliyini ölçmək üçün cihazların istifadəsinə başlanılmışdır.

For the first time, electric logging and measuring of the degree of inclination in drilling was implemented in Baku and drilling inclination measuring devices were introduced.

В Баку, впервые было использовано измерение кривизны в электрическом каротаже и бурении, начато использование приборов для измерения кривизны скважины.

1934

Pirallahi adasında ilk dəfə olaraq maili istiqaməti quyu qazılmışdır.

An inclined well was for the first time drilled on the Pirallahi island.

На острове Пираллахи впервые была пробурена наклонная скважина.

1940

Qala və Suraxani sahələrində SSRİ-də ilk dəfə olaraq elektrik mühərriki ilə dərinliyi 2500 metr olan neft quyusu qazılmışdır.

For the first time in USSR, a 2500 meter deep oil well was drilled with an electric engine in Gala and Surakhani areas.

Впервые в СССР, на участках Гала и Сураханы, при помощи электродвигателя, была пробурена нефтяная скважина глубиной 2500 метров.

Dünyada ilk dəfə olaraq Bayılda Ağa Nematulla tərəfindən icad edilmiş turbin üsulu ilə 2000 metr dərinlikdə maili quyu qazılıb istifadəyə verilmişdir.

For the first time in the world, a 2000 meter deep inclined well was drilled and operated in Bayil by application of the turbine method invented by Aga Nematulla

На Байлове, впервые в мире, при помощи турбинного метода, изобретенного Ага Нематулла, была пробурена и сдана в эксплуатацию наклонная скважина глубиной 2000 метров.

1941

Pirallahi adası

1943

Dəniz seysmik kəşfiyyat
üsulu hazırlanmış,
seysmik məlumatdan
və tətbiqi tədqiqatların
nəticələrindən istifadə
olunmuşdur.

The offshore seismic survey
method was developed;
seismic data and the results
of practical research were
used.

Разработан метод морской
сейсмической разведки,
использованы сейсмические
данные и результаты
прикладных исследований.

1946

"Gürgan" yatağında
açıq dənizdə qazma
işləri aparılması üçün
ilk iribloklu özül
qurulmuşdur.

The first large block rig
base was installed for high
sea drilling in the "Gürgan"
field.

На месторождении
"Гурган" для бурения
в открытом море
установлено первое
крупноблочное основание.

1951

İlk dəfə olaraq açıq
dənizdə hidroteknički
qurğular kompleksi
tikilmişdir.

Hydro-technical complex
installations were built in
the open sea for the first
time.

Впервые в открытом море
был построен комплекс
гидротехнических
сооружений.

1947

Metal estakadaların
tikintisinə başlanılmışdır.

The construction of metal
trestle work was started.

Начато строительство ме-
тallических эстакад.

1949

Dünyada ilk dəfə olaraq
Bakıda "Dənizneftqazlayihə"
Elmi-Tədqiqat və Layihə
Institutu açılmış, burada açıq
dəniz şəraitində hidroteknički
qurğuların layihələndirilməsinə
başlanılmışdır.

The world's first oil and gas
related scientific research
and design institute,
"Denizneftqazlayihə" was
opened in Baku to initiate
designing of hydro-technical
equipment for high sea
conditions.

В Баку, впервые в мире, открыт
Научно-исследовательский
и проектный институт
«Гипроморнефть», в котором
начато проектирование
гидротехнических сооружений в
открытом море.

İşlər İdarəti

REPUBLIC OF AZERBAIJAN

MINISTRY OF ENERGY

STATE PETROLEUM LIBRARY

1955

«Qum-dəniz» yatağının işlənilməsinə başlanılmışdır.

The development of the "Gum-Deniz" field started.

Начата разработка месторождения «Гум-дениз».

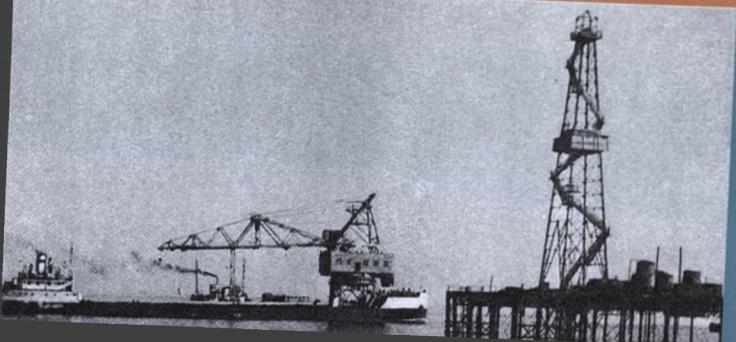

1965

Bir quyuda eyni zamanda iki horizontun istismarı metodu tətbiq olunmuş, nəticədə milyon tonlarla əlavə neft hasil edilmişdir.

The dual completion method was applied resulting in millions of tons of extra oil production.

Был внедрен метод одновременной эксплуатации двух горизонтов с одной скважины, в результате дополнительно было добыто миллионы тонн нефти.

1966

“Kürsəngi” yatağının işlənilməsinə başlanılmışdır.

The development of the "Kursangi" field started.

Начата разработка месторождения "Курсанги".

1970-1980

Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə «Şelf-2», «Şelf-3», «Şelf-4», «Şelf-5» qazma qurğuları, həbelə onların işini təşkil etmək məqsədi ilə «Süleyman Vəzirov», «İsrafil Hüseynov» kimi borudüzən gəmilər, 2500 ton yük qaldırı bilən «Azərbaycan» kran gəmisi, geofiziki kəşfiyyat işləri aparın gəmilər və başqa texniki vasitələr respublikaya göstərilmişdir.

By the initiative of the all-national leader of the Azerbaijan people, Heydar Aliyev, the "Shelf-2", "Shelf-3", "Shelf-4" and "Shelf-5" drilling rigs, as well as pipeline ships such as "Suleyman Vezirov" and "Israfil Huseynov", the "Azerbaijan" crane ship with 2500 tons of lifting capacity, geophysical exploration ships and other technical facilities.

По инициативе общенационального лидера Гейдара Алиева в республику были привезены буровые установки «Шельф-2», «Шельф-3», «Шельф-4», «Шельф-5», а также, для организации их работы — трубокладочные суда «Сулейман Везиров» и «Исраиль Гусейнов», крановое судно «Азербайджан», способное поднять 2500 тонн груза.

1970–1988

Azərbaycan neftçiləri
("Xəzərdənizneftgaz"
İstehsalat Birliyi)
tərəfindən Xəzər dənizinin
bütün sektorlarında
geoloji-kəşfiyyat işləri
aparılmış, 350-yə qədər
perspektivli struktur aşkar
edilmişdir.

Azerbaijan oilmen (the
"Khazardenizneftgaz"
Production Association)
carried out geological
exploration of all the
sectors of the Caspian Sea
to discover up to 350 good
structures.

Азербайджанские
нефтяники (ПО
"Каспморнефтегаз")
осуществили
геологоразведочные
работы во всех секторах
Каспия, обнаружив до 350
перспективных структур.

1975

«Bulla-dəniz» yatağının
işlənilməsinə başlanılmışdır.

The development of the
"Bulla-Deniz" field started.

Начата разработка месторождения «Булла-Дениз».

1980

«Günəşli» yatağının
dayazsulu hissəsinin
işlənilməsinə başlanılmışdır.

The development of
the offshore part of the
"Gunashli" field started.

Начата разработка
мелководного участка
месторождения «Гюнешли».

Martin 28-də Azərbaycanda mil-
yardinci (1 milyard) ton neft çi-
xarılmışdır.

The billionth ton of oil was pro-
duced in Azerbaijan on March 28.

28 марта в Азербайджане была
добыта миллиардная (1 млрд.)
тонна нефти.

1985

«Çıraq» yatağı keşf edilmişdir.

The "Chirag" field was discovered.

Открыто нефтяное месторождение "Чираг".

1987

«Azəri» yatağı keşf edilmişdir.

The "Azeri" field was discovered.

Открыто месторождение "Азери".

1988

«8 Mart» yatağının işlenilməsinə başlanılmışdır.

The development of the "8 March" field started.

Начата разработка месторождения «8 Марта».

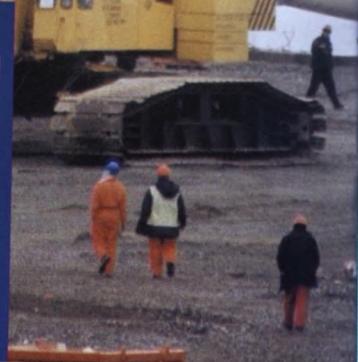

1988

«Kəpəz» yatağı aşkar edilmişdir.

The "Kapaz" field was discovered.

Выявлено месторождение «Капаз».

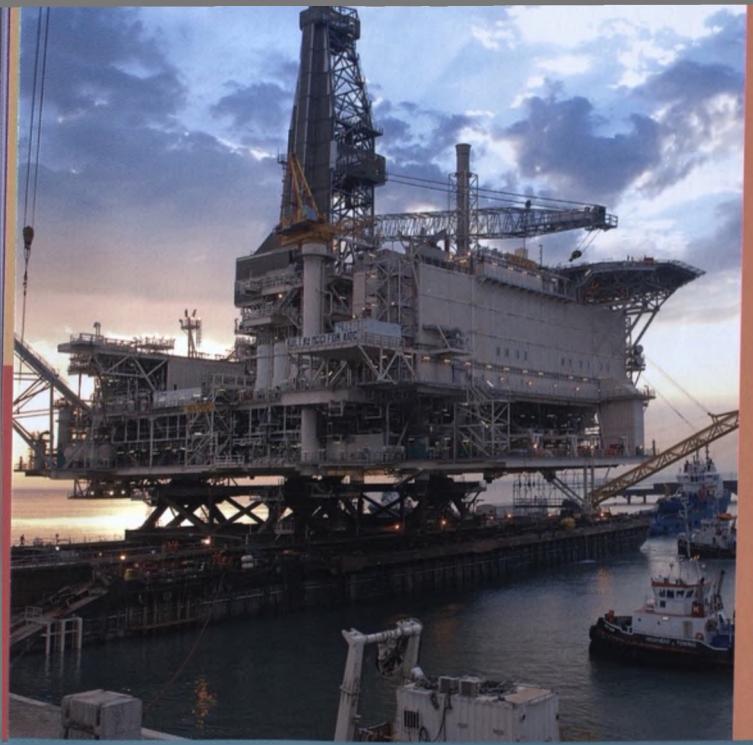

1984 1984
Bakı Dərin Dəniz Özülləri Zavodu (indiki Heydər Əliyev adına Bakı Dərin Özüllər Zavodu) tikilib istifadəyə verilmişdir.

The Deep Water Jackets Plant (the current Baku Deep Water Jackets Plant named after Heydar Aliyev) was constructed and launched in Baku

Построен и сдан в эксплуатацию Бакинский завод глубоководных оснований (ныне - Бакинский завод глубоководных оснований имени Гейдара Алиева).

1993

"Azerneftyanacaq" Neft Emalı Zavodunda (indiki Heydər Əliyev adına Bakı Neft Emalı Zavodu) "Katalitik krekinq" qurğusunu istifadəyə verilmişdir.

The "Catalytic Cracking" unit was put to service at the "Azerneftyanajag" Oil Refinery (the current Baku Oil Refinery named after Heydar Aliyev).

На нефтеперерабатывающем заводе "Азнефтинафкаг" (ныне - Бакинский нефтеперерабатывающий завод имени Гейдара Алиева) введена в строй установка "Катализический крекинг".

1993

İyunun 4-də Bakıda "BP", "Statoil", "LUKAgip", "Elf Aquitaine" (Fransa) (indi "TOTAL"), "OIEC" (İran) (indi "NICO"), "TPAO" və ARDNŞ arasında "Şahdəniz" qaz-kondensat yatağının birgə işlənməsi haqqında" saziş imzalanmışdır.

On June 4, bp, Statoil, LUKAgip, Elf Aquitaine (France) (the current TOTAL), OIEC (Iran) (the current NICO), TPAO and SOCAR signed in Baku a Joint Development Agreement for the Shahdeniz gas condensate field.

4 июня между компаниями BP, Statoil, LUKAgip, Elf Aquitaine (Франция) (ныне Total), OIEC (Иран) (в настоящее время NICO), TPAO и ГНКАР было подписано соглашение о совместной разработке и разделе продукции на месторождениях "Азери", "Чираг" и глубоководной части месторождения "Гюнешли", расположенных в азербайджанском секторе Каспийского моря.

Sentyabrın 20-də Bakıda, "Gülistan" sarayında Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti ilə dünyanın 8 ölkəsini təmsil edən 11 iri neft şirkəti arasındakı "Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda «Azəri», «Çirag» yataqlarının və «Günəşli» ya-tığının dərinlikdə yerləşən hissəsinin birgə işlənməsi və neft hasilatının pay bölgüsü haqqında saziş" imzalanmışdır.

1994

20 сентября, во Дворце "Гюлистан", между Государственной нефтяной компанией Азербайджанской Республики и 11 крупными нефтяными компаниями из 8 стран, было подписано "Соглашение о совместной разработке и разделе продукции на месторождениях "Азери", "Чираг" и глубоководной части месторождения "Гюнешли", расположенных в азербайджанском секторе Каспийского моря".

On September 20, the State Oil Company of the Azerbaijan Republic and 11 large oil companies representing 8 countries of the world signed in the Gulustan Palace located in Baku the "Joint Development and Production sharing Agreement for the "Azeri" and "Chirag" fields and the deep water portion of the "Gunashli" field of the Azerbaijan sector of the Caspian Sea".

1997

Bakı-Novorossiysk Şimal ixtiyar boru kəməri istifadəyə verilmişdir.

The Baku-Novorossiysk Northern Export Pipeline was put to service.

Пущен в строй Северный экспортный нефтепровод Баку-Новороссийск.

1999

Bakı-Supsa Qərb ixtiyar boru kəməri istifadəyə verilmişdir.

The Baku-Supsa Western Export Pipeline was put to service.

Пущен в строй Западный экспортный нефтепровод Баку-Сунса.

2006

Payızda "Şahdəniz" yatağından ilk qaz alınmışdır.

First gas was produced from the "Shahdeniz" field in autumn.

Осенью был получен первый газ с месторождения «Шахдениз».

Mayın 28-də ilk neft Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac neft boru kəməri ilə Ceyhan limanına çatmışdır. İyulun 13-da Ceyhan limanında kəmərin rəsmi açılış mərasimi keçirilmişdir.

On May 28, first oil reached the Ceyhan port through the Baku-Tbilisi-Ceyhan Main Export Pipeline. On July 13, the official opening ceremony of the pipeline was held at the Ceyhan port.

2006

2007

Bakı-Tbilisi-Ərzurum Cənubi Qafqaz qaz boru kəməri istifadəyə verilmişdir.

The Baku-Tbilisi-Erzurum South Caucasian Gas Pipeline was put to service.

Введен в эксплуатацию Южно-Кавказский газопровод Баку-Тбилиси-Эрзерум.

2012

TANAP

Anadolu Doğalgaz Boru Hattı

İyunun 26-da İstanbulda
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti İlham Əliyev və
Türkiyənin Baş naziri Recep
Tayyip Ərdoğanın iştirakı
ilə "Transanadol" qaz boru
kəməri" (TANAP) layihəsi
üzrə sənədlərin imzalanması
mərasimi keçirilmişdir.

On June 26, the President of the Azerbaijan Republic, Ilham Aliyev and the Prime Minister of Turkey Recep Tayyip Erdogan signed in Istanbul the documents regarding the Trans-Anatolia Gas Pipeline (TANAP) project.

26 июня в Стамбуле, в присутствии Президента Азербайджанской Республики Ильхама Алиева и премьер-министра Турции Реджеп Тайип Эрдогана, прошла церемония подписания документов по проекту Транс-Анатолийского газопровода (TANAP).